

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Львівська політехніка»
Відокремлений структурний підрозділ «Технічний фаховий коледж
Національного університету «Львівська політехніка»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Відокремленого структурного
підрозділу «Технічний фаховий
коледж Національного університету
«Львівська політехніка»

Ганна ШЕМЕЛЮК

«29» 08 2025

ПОЛОЖЕННЯ

про запобігання та протидію булінгу у

Відокремленому структурному підрозділу «Технічний фаховий коледж
Національного університету
«Львівська політехніка»

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

Педагогічною радою

Відокремленого структурного
підрозділу «Технічний фаховий
коледж Національного університету
«Львівська політехніка»

«29» серпня 2025

Протокол № 1

1. Загальні положення

1.1. Дане Положення «Про запобігання та протидію булінгу» регламентує організацію роботи щодо запобігання булінгу та протидії йому в Відокремленому структурному підрозділі «Технічний фаховий коледж Національного університету «Львівська політехніка» (далі – Коледж), визначає мету та завдання діяльності щодо запобігання цькуванню, визначає механізм регулювання та порядок застосування засобів виховного впливу на випадки цькування.

1.2. Основною метою протидії булінгу є виявлення випадків булінгу, розв'язування конфліктних ситуацій, усунення потенційних ризиків та визначення шляхів протидії подальшому виникненню випадків булінгу в Коледжі.

1.3. Головними завданнями заходів з протидії булінгу є:

- створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти, що включає психологічну та фізичну безпеку учасників освітнього процесу;
- визначення стану, причин і передумов поширення булінгу (цькування) в закладі освіти;
- підвищення рівня поінформованості учасників освітнього процесу про булінг (цькування) та відповідальність за вчинення неправомірних дій.
- формування в учасників освітнього процесу нетерпимого ставлення до насильницьких моделей поведінки, усвідомлення булінгу (цькування) як порушення прав людини;
- формування навичок толерантного вирішення конфліктних ситуацій; усвідомлення й прийняття особистісних відмінностей кожної людини;
- заохочення всіх учасників освітнього процесу до активного сприяння запобіганню булінгу (цькуванню).
- підвищення рівня соціальної свідомості студентів.

1.4. Положення розроблене з урахуванням нормативно-правових актів серед яких: Конституція України, Закон України «Про освіту»; Закон України від 18.12.2018 р. № 2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», Кодекс України про адміністративні правопорушення, Закон України від 26 квітня 2001 року № 2402-III «Про охорону дитинства» (зі змінами), Лист МОН України від 29.12.2018 року № 1/9-790 «Щодо організації роботи у закладах освіти з питань запобігання і протидії домашньому насильству та булінгу», Лист МОН України від 29.01.2019 року № 1/11-881 «Рекомендації для закладів освіти щодо застосування норм Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» від 18 грудня 2018 року № 2657-VIII», Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 року № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти» (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukraini 03 lyutogo 2020 r. za № 111/34394),

Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», наказів Міністерства освіти і науки України, Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)».

2. Форми та ознаки булінгу:

2.1. Булінг (цькування) – дії учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному чи сексуальному насильстві. Такі дії вчиняються стосовно здобувача освіти чи стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого може бути заподіяна шкода психічному чи фізичному здоров'ю потерпілого.

2.2. Ознаками булінгу (цькування) є систематичність (повторюваність) приниження та цькування; наявність сторін: кривдник (булер) та потерпілий (жертва булінгу); дії кривдника (або бездіяльність спостерігачів), наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника; спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

2.3. Форми булінгу:

- фізичний булінг – умисні поштовхи, удари, стусани, побої, нанесення інших тілесних ушкоджень; різного виду знущання; образливі жести або дії; пошкодження особистих речей та інші дії з майном (крадіжка, грабіж, ховання особистих речей); фізичні приниження тощо;

- психологічний булінг – насильство, пов'язане з впливом на психіку, що завдає психологічного травмування шляхом словесних образ або погроз; переслідування, залякування, якими навмисно заподіюється емоційний дискомфорт жертві;

- вербальний булінг (образливе прізвисько, з яким постійно звертаються до жертви; обзивання; поширення образливих пліток; словесне приниження; бойкот/ігнорування; залякування; використання агресивних жестів та інтонацій голосу для примушування жертви до здійснення певних дій; систематичні кепкування з будь-якого приводу);

- кібербулінг (спосіб знущання з використанням електронних засобів комунікації, що включає приниження та цькування за допомогою мобільних телефонів, гаджетів, Інтернету тощо).

- інші правопорушення насильницького характеру

2.4. До булінгу (цькування) належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні Коледжу та на прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, проведення заходів, коридорами, роздягальнями, вбиральнями тощо) та (або) за межами закладу освіти під час заходів, передбачених освітньо-професійною програмою, планом роботи закладу освіти, та інших освітніх заходів, що організовуються за згодою директора Коледжу, в тому числі дорогою до (із) закладу освіти.

3. Основні напрями роботи з протидії булінгу

3.1. Профілактика булінгу передбачає роботу за такими основними напрямками:

- ✓ просвітницька робота серед студентства щодо попередження насильства за такими формами: лекції, круглі столи, бесіди, диспути, виховні години; організація на базі навчального закладу роботи кабінету практичного психолога;
- ✓ створення в коледжі умов неможливості вчинення булінгу; сприяння його попередженню та боротьбі з негативними соціально-педагогічними наслідками цього явища;
- ✓ залучення відповідних спеціалістів для корекційної виховної роботи з метою профілактики булінгу серед підлітків.

3.2. Основні види роботи з протидії булінгу:

- діагностика: особистісне (соціальне й психологічне) вивчення здобувачів освіти зокрема, навчальних груп і колективів у цілому; моніторинг соціальних процесів в коледжі; зосередження уваги на психічному розвитку окремих студентів; визначення причин, що ускладнюють особистісний розвиток, якість навчання та взаємини в колективі;
- корекція: здійснення психолого-педагогічних заходів з метою усунення відхилень у психічному та особистісному розвитку й поведінці; подолання різних форм девіантної поведінки (зокрема за недостатності психопрофілактичної роботи та за умови необхідності, своєчасності та ефективності застосування методів психокорекції та загальної психотерапії);
- реабілітація: надання психолого-педагогічної та соціальної допомоги студентам, які перебувають у кризовій життєвій ситуації, з метою адаптації їх до умов навчання в Коледжі та соціального середовища;
- профілактика: своєчасне попередження відхилень у психічному та особистісному розвитку, міжособистісних стосунках; запобігання конфліктним ситуаціям в освітньому процесі; попередження наркоманії, алкоголізму, суїцидів, расової та соціальної нетерпимості, аморального способу життя тощо;
- психологічна просвіта: підвищення психологічної культури всіх учасників освітнього процесу.

3.3. Учасники освітнього процесу можуть повідомити про випадок булінгу (цькування), стороною якого вони стали або підозрюють про його вчинення стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу або про який отримали достовірну інформацію, директора Коледжу або інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) у Коледжі.

У Коледжі заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) або підозру щодо його вчинення приймає директор Коледжу.

Повідомлення можуть бути в усній та (або) письмовій формі, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації.

3.4. Директор Коледжу у разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування):

- невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України, принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування);

- за потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;

- повідомляє службу у справах дітей з метою вирішення питання щодо соціального захисту малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування), з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування) та вжиття заходів для усунення таких причин;

- повідомляє центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з метою здійснення оцінки потреб сторін булінгу (цькування), визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної підтримки та надання соціальних послуг;

3.5. Якщо викладач або інший працівник закладу освіти став свідком булінгу, він зобов'язаний повідомити директора про цей факт незалежно від того, чи поскаржилась йому жертва булінгу чи ні.

3.6. У разі звернення студента до будь-якого працівника коледжу з приводу факту булінгу, відповідна службова особа інформує про це доповідною запискою директора коледжу.

3.7. Заступник директора з виховної роботи з'ясовує всі обставини випадку булінгу (цькування), зокрема пояснень сторін булінгу (цькування), батьків або інших законних представників малолітніх або неповнолітніх сторін булінгу (цькування) та ініціює засідання Ради профілактики правопорушень. У разі встановлення Радою факту булінгу, а не одноразового конфлікту між підлітками, директор коледжу зобов'язаний повідомити уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та Службу у справах дітей.

3.8. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) ґрунтується на принципах:

- недискримінації за будь-якими ознаками;
- ненасильницької поведінки в міжособистісних стосунках;
- партнерства та підтримки між педагогічним колективом закладу освіти і батьками (законними представниками) малолітнього чи неповнолітнього здобувача освіти;
- особистісно-орієнтованого підходу до кожної дитини;
- розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу; – гендерної рівності;

– участі учасників освітнього процесу в прийнятті рішень відповідно до положень законодавства та установчих документів закладу освіти.

3.9. До заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в Коледжі, належать заходи щодо:

– організації належних заходів безпеки відповідно до законодавства (пост охорони, відеоспостереження за місцями загального користування тощо);

– організації безпечного користування мережею Інтернет під час освітнього процесу;

– контролю за використанням засобів електронних комунікацій малолітніми чи неповнолітніми здобувачами освіти під час освітнього процесу;

– розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу, зокрема:

– розуміння та сприйняття цінності прав та свобод людини, вміння відстоювати свої права та поважати права інших;

– розуміння та сприйняття принципів рівності та недискримінації, поваги до гідності людини, толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки;

– здатності попереджувати та розв'язувати конфлікти ненасильницьким шляхом;

– відповідального ставлення до своїх громадянських прав і обов'язків, пов'язаних із участю в суспільному житті;

– здатності визначати, формулювати та аргументовано відстоювати власну позицію, поважаючи відмінні від власних думки/позиції, якщо вони не порушують прав та гідності інших осіб;

– підвищення рівня обізнаності учасників освітнього процесу про булінг (цькування), його причини та наслідки, порядок реагування на випадки булінгу (цькування) тощо;

– створення в закладі освіти культури, що ґрунтується на нетерпимості до будь-яких форм насильства та дискримінації, в тому числі булінгу (цькування).

3.10. Заходи виховного впливу до сторін булінгу (цькування) в Коледжі застосовуються з метою: – відновлення та нормалізації відносин між сторонами булінгу (цькування) після відповідного випадку; – недопущення повторення випадку булінгу (цькування) між сторонами булінгу (цькування); – загальної превенції випадків булінгу (цькування) в закладі освіти.

3.11. Необхідні заходи виховного впливу до сторін булінгу (цькування) визначає Рада профілактики в Коледжі, зокрема: – мету, конкретні завдання, зміст, методи та форми заходів виховного впливу; – критерії визначення співвідношення між запланованими та отриманими результатами заходів виховного впливу.

Заходи виховного впливу реалізуються педагогічними працівниками Коледжу, фахівцями служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді із залученням необхідних фахівців із надання правової, психологічної, соціальної та іншої допомоги, в тому числі територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України та інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування).

3.12. Психологічний та соціально-педагогічний супровід застосування заходів виховного впливу в групі, в якій стався випадок булінгу (цькування), здійснює у межах своїх посадових обов'язків психолог Коледжу, зокрема:

- діагностику рівня психологічної безпеки та аналіз її динаміки;
- розробку програми реабілітації для потерпілого (жертви) та її реалізацію із залученням батьків або інших законних представників малолітньої або неповнолітньої особи;
- розробку корекційної програми для кривдника (булера) та її реалізацію із залученням батьків або інших законних представників малолітньої або неповнолітньої особи;
- консультативну допомогу всім учасникам освітнього процесу;
- розробку профілактичних заходів

4. Порядок роботи комісії

4.1. Метою діяльності комісії є припинення випадку булінгу (цькування) в Коледжі; відновлення та нормалізація стосунків, створення сприятливих умов для подальшого здобуття освіти в академічній групі, де стався випадок булінгу (цькування); з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування), та вжиття заходів для усунення таких причин; оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого-педагогічних послугах та забезпечення таких послуг.

4.2. Діяльність комісії здійснюється на принципах: законності, верховенства права, поваги та дотримання прав і свобод людини, неупередженого ставлення до сторін булінгу (цькування), відкритості та прозорості, конфіденційності та захисту персональних даних, невідкладного реагування, комплексного підходу до розгляду випадку булінгу (цькування), нетерпимості до булінгу (цькування) та визнання його суспільної небезпеки.

Комісія у своїй діяльності забезпечує дотримання вимог Законів України «Про інформацію», «Про захист персональних даних».

4.3 До завдань комісії належать:

✓ збір інформації щодо обставин випадку булінгу (цькування), зокрема пояснень сторін булінгу (цькування), батьків або інших законних представників малолітніх або неповнолітніх сторін булінгу (цькування); висновків практичного психолога Коледжу; відомостей служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та

молоді; експертних висновків (за наявності), якщо у результаті вчинення булінгу (цькування) була завдана шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого; інформації, збереженої на технічних засобах чи засобах електронної комунікації (Інтернет, соціальні мережі, повідомлення тощо); іншої інформації, яка має значення для об'єктивного розгляду заяви;

✓ розгляд та аналіз зібраних матеріалів щодо обставин випадку булінгу (цькування) та прийняття рішення про наявність/відсутність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві.

У разі прийняття рішення комісією про наявність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві, до завдань комісії також належать:

- оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в отриманні соціальних та психолого-педагогічних послуг та забезпечення таких послуг, в тому числі із залученням фахівців служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
- визначення причин булінгу (цькування) та необхідних заходів для усунення таких причин;

- визначення заходів виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування) в академічній групі, де стався випадок булінгу (цькування);

- моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг, заходів з усунення причин булінгу (цькування), заходів виховного впливу та корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів;

- надання рекомендацій для педагогічних (науково-педагогічних) працівників Коледжу щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками;

- надання рекомендацій для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

4.4. Формою роботи комісії є засідання, які проводяться у разі потреби. Дату, час і місце проведення засідання комісії визначає її голова.

4.5. Засідання комісії є правочинним у разі участі в ньому не менш як двох третин її складу.

4.6. Секретар комісії не пізніше вісімнадцятої години дня, що передує дню засідання комісії, повідомляє членів комісії, а також заявника та інших заінтересованих осіб про порядок денний запланованого засідання, дату, час і місце його проведення, а також надає/надсилає членам комісії та зазначеним особам необхідні матеріали в електронному або паперовому вигляді.

4.7. Рішення з питань, що розглядаються на засіданні комісії, приймаються шляхом відкритого голосування більшістю голосів від затвердженого складу комісії. У разі рівного розподілу голосів голос голови комісії є вирішальним.

4.8. Під час проведення засідання комісії секретар комісії веде протокол засідання комісії за формою згідно з додатком до цього Порядку, що оформлюється наказом директора Коледжу.

4.9. До участі в засіданні РПП за згодою залучаються батьки або інші законні представники малолітніх або неповнолітніх сторін булінгу (цькування), а також можуть залучатися сторони булінгу (цькування), представники інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти.

Особи, залучені до участі в засіданні комісії, зобов'язані дотримуватись принципів діяльності комісії, зокрема не розголошувати стороннім особам відомості, що стали їм відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

Особи під час засідання комісії мають право: ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії; ставити питання по суті розгляду; подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

4.10. Голова комісії доводить до відома учасників освітнього процесу рішення комісії згідно з протоколом засідання та здійснює контроль за їхнім виконанням.

4.11 Строк розгляду комісією заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) в Коледжі та виконання нею своїх завдань не має перевищувати десяти робочих днів із дня отримання заяви або повідомлення директором коледжу.

4.12. Якщо комісія не кваліфікує випадок як булінг, а постраждалий не згодний з цим, він може одразу звернутись до органів Національної поліції України.

4. Відповідальність за вчинення булінгу (цькування)

4.1. Відповідальність за вчинення булінгу (цькування) визначена ст. 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення: Булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого, тягне за собою накладення штрафу від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від 20 до 40 годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, тягне за собою накладення штрафу від 100 до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від 40 до 60 годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене малолітніми або неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від 50 до 100

неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від 20 до 40 годин. Діяння, передбачене частиною другою цієї статті, вчинене малолітньою або неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від 100 до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

4.2. Неповідомлення керівником закладу освіти уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу -тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до двадцяти процентів заробітку";

5. Прикінцеві положення

Дане положення схвалюється Педагогічною радою Коледжу

Учасники освітнього процесу та інші працівники Коледжу повинні бути ознайомлені з цим Положенням після його затвердження та оприлюднення.

Педагогічні та інші працівники, здобувачі освіти Коледжу повинні знати і дотримуватись норм цього Положення. Незнання цих норм не є підставою для їх не виконання.

Телефони довіри:

- Дитяча лінія 116 111 або 0 800 500 225 (з 12.00 до 16.00);
- Гаряча телефонна лінія щодо булінгу 116 000;
- Гаряча лінія з питань запобігання насильству 116 123 або 800 500 335;
- Центр надання безоплатної правової допомоги 0 800 213 103;
- Національна поліція України 102;
- «Гаряча лінія» з протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії

домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей
1547

У разі, якщо права здобувача освіти порушені органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, необхідно звернутися до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини на гарячу лінію: 0800-50-17-20, 044-299-74-08

Додаток 1

ПРОТОКОЛ №

засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування)

Відокремленого структурного підрозділу «Технічний фаховий коледж»

Національного університету

«Львівська політехніка»

« » 20 p.

Час _____ год _____ хв _____

Підстава:

(від кого і коли надійшло заява або повідомлення про випадок булінгу (цькування))

(стислий зміст заяви або повідомлення)

Присутні:

Члени комісії (осіб) згідно з наказом про склад комісії від

No :

Інші особи (осіб):

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

СЛУХАЛИ:

I. Затвердження Порядку денного засідання

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

II. Розгляд питань Порядку денного засідання

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a slight shadow on the right side, suggesting it's resting on a surface.

III. Ухвалили рішення про²

потреби сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого-педагогічних послугах

[illegible]

(опис відповідних послуг та відповідальні за їх надання)

заходи для усунення причин булінгу (цькування)

(опис заходів та відповідальні за їх виконання)

заходи виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування)

(опис заходів та відповідальні за їх виконання)

рекомендації для педагогічних (науково-педагогічних) працівників закладу освіти щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками

(опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)

рекомендації для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування)

(опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)

Голова комісії

Секретар
